

महाराष्ट्र राज्याच्या किनारपट्टीवरील लहान बंदरे/बहुउद्देशीय जेट्टी/कार्गो टर्मिनल्स (रो-रो सर्व्हिसेस) यांच्या विकासाकरीता मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम १९४८ च्या, कलम -६३-एक अ मधील अधिकार प्रदानाबाबत....

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: टिएनसी-१२/२०१२/प्र.क्र.१६४/ज-१

३२ वा मजला, जागतीक व्यापार केंद्र, सेंटर वन इमारत

मुंबई-४०० ००५.

दिनांक : ३० जानेवारी, २०१३

संदर्भ:- १) महसूल व वन विभाग,शासन परिपत्रक क्र:-एनएपी-१००२/प्र.क्र.२१६/ल-९, दि.५/१२/२०१२.

२) गृह विभाग,शासन निर्णय क्र पीआरटी-०५०९/प्र.क्र.२३१/बंदरे-१,दि.२०/८/२०१०

३) गृह विभाग,शासन निर्णय क्र.पीडीई.-१०११/प्र.क्र.३८८/बंदरे-१, दि.२९/११/२०११.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्यातील बंदर विकास प्रकल्प धोरणातर्गत मा.मंत्रीमंडळाने दिनांक २४/६/२०१० रोजी दिलेल्या मान्यते अनुषंगाने गृह विभागाने दिनांक २०/८/२०१० रोजी "सुधारित बंदर विकास धोरण, २०१०" बाबत सविस्तर शासन निर्णय निर्गमित केला आहे. या धोरणातर्गत नवीन ग्रीनफिल्ड बंदरे, बहुउद्देशीय जेट्टी, कार्गो प्रोजेक्ट्स (रो-रो सर्व्हिसेस) यांचा समावेश असून, या प्रकल्पांसाठी खाजगी तसेच सरकारी जमीनीचा वापर होणार आहे. यातील शासकीय जमीन ही शासनामार्फत भाडेपट्ट्याने उपलब्ध करून देणे अपेक्षित असून, खाजगी जमीनीच्या बाबतीत जेवढी जमीन प्रकल्पासाठी आवश्यक असेल तेवढी खाजगी जमीन, विकासक संबंधित जमीन मालका समवेत वाटाघाटी करून खरेदी करू शकेल.

गृह विभागाच्या उक्त शासन निर्णयातील मुद्दा क्र.९(४), नुसार बंदर विकास प्रकल्पांना उद्योगाचा दर्जा देण्यात येत आहे, जेणेकरून मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम- १९४८ च्या,कलम ६३-एक अ अंतर्गत १० हेक्टरपेक्षा अधिक जागा विकत घेण्यास पात्र राहतील. बंदर विकास प्रकल्पांना उद्योगाचा दर्जा देण्यात आल्याने सदरच्या कायद्यात महसूल व वन विभागाने सुधारणा करून मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांना हे अधिकार प्रदान करावेत,अशी मागणी गृह विभागाने केलेली आहे.

या मागणी अनुषंगाने उक्त अधिनियमाच्या कलम ६३-एक-अ चे पोटकलम (१)(दोन) खालील परंतुकानुसार ख-याखु-या औद्योगिक प्रयोजनासाठी १० हेक्टर पेक्षा अधिक जमीन खरेदी करावयाची

झाल्यास विकास आयुक्त (उद्योग) यांची पूर्व परवानगी घेण्याबाबत विकास आयुक्त (उद्योग) यांना असलेल्या अधिकार, महाराष्ट्रातील बंदर विकास प्रकल्पांपुरते मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांना अधिकार प्रदान करणेची बाब विचाराधीन होती.

उद्योग धोरणाचा एक भाग म्हणून मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम, १९४८ मध्ये सदरहू कलम ६३ एक-अ हे कलम सन १९९४ मध्ये समाविष्ट करून, त्यामध्ये "ख-याखु-या औद्योगिक प्रयोजनासाठी जमीन खरेदी करण्यास शेतकरी नसलेल्या व्यक्तीस मुभा देण्यात आलेली आहे. ख-याखु-या औद्योगिक प्रयोजनासाठी १० हेक्टरपेक्षा अधिक जमीन खरेदी करण्यास अनुमती देण्याचे अधिकार विकास आयुक्त (उद्योग) यांना नवीन उद्योग धोरणाचा एक भाग म्हणून प्रदान करण्यात आलेले आहेत.

तसेच मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम-१९४८ कलम ६३ एक-अ नुसार ख-याखु-या औद्योगिक प्रयोजनासाठी १० हे. पेक्षा जास्त जमीन खरेदी करण्यासाठी विकास आयुक्त (उद्योग) यांची परवानगी घेणे आवश्यक असले तरी, या कलमाच्या परंतुकान्वये राज्य शासन अधिसूचनेद्वारे असे अधिकार अंमलबजावणी करण्यासाठी एखाद्या अधिका-याची नेमणूक करू शकेल अशी तरतुद आहे.

उक्त प्रस्तावाधीन प्रकल्पाचे स्वरूप लक्षात घेता, अशा प्रकल्पासाठी खाजगी जमीन जी प्रकल्प उभा करणारी संस्था आहे, ती खाजगी वाटाघाटीतून अशा जमीनी खरेदी करणार आहे. अशा परिस्थितीत संबंधीत कंपनीने खाजगी वाटाघाटीतून जमीनी खरेदी करण्याचा मार्ग अवलंबिल्यास अशी कंपनी जमीनी खरेदीच्या बाबतीत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांची परवानगी तिथल्या तिथे घेतली जाणार असल्याने, प्रकल्प उभारणीसाठी लागणारा कालावधी कमी होणार आहे.

उक्त अधिनियमाच्या, कलम-६३-एक-अ चे पोटकलम- (१) खालील परंतुकान्वये, ख-याखु-या औद्योगिक प्रयोजनांतर्गत येणा-या बंदर विकास प्रकल्पासाठी नवीन ग्रीनफिल्ड बंदरे, बहुउद्देशिय जेट्टी, कार्गो प्रोजेक्टस (रो-रो सर्व्हिसेस) या उद्देशाकरिता शेतजमीन खरेदी करण्यास परवानगी देण्याचे अधिकार, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांना प्राधिकृत करून प्रदान करण्याचा धोरणात्मक निर्णय मंत्रीमंडळ निर्णयाद्वारे घेण्यात आलेला आहे. तदनुषंगाने आवश्यक ती अधिसूचना साधारण शासन राजपत्र इंग्रजी व मराठीत प्रसिध्द करण्यात आले आहे. त्यानुसार सर्वकष सुचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचारधीन होती.

शासन परिपत्रक :-

उपरोक्त पार्श्वभूमीवर, मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम-१९४८ च्या, कलम ६३-एक अ नुसार ख-याखु-या औद्योगिक प्रयोजनासाठी १० हेक्टर पेक्षा जास्त जमीन खरेदी करावयाची झाल्यास विकास आयुक्त (उद्योग) यांची परवानगी घेणे आवश्यक आहे. " सुधारित बंदर विकास धोरण २०१० " अंतर्गत कोकण विभागात नवीन ग्रीनफिल्ड बंदरे, जेट्टी, कार्गो प्रोजेक्टस (रो-रो सर्व्हिसेस) यासाठी १० हेक्टर पेक्षा जास्त जमीन खरेदी करावयाची झाल्यास जमीन खरेदी करण्यासाठी असलेले अधिकार वापरण्यास शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार व मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम-१९४८ च्या, कलम ६३-एक अ नुसार असलेल्या अधिकारांतर्गत दिनांक २८/०८/२०१२ रोजी " महाराष्ट्र शासन

साधारण राजपत्र भाग चार-ब, गुरुवार ते बुधवार सप्टेंबर ६-१२, २०१२ ” मध्ये प्रसिध्द करण्यात आलेल्या अधिसूचनेनुसार मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरी टाईम बोर्ड यांना प्राधिकृत केले आहे.

०२. सदर अधिसूचनेच्या प्रती योग्य त्या कार्यवाहीस्तव यासोबत जोडण्यात आलेल्या आहेत.

०३. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरी टाईम बोर्ड, मुंबई यांनी सदर उक्त नमुद महाराष्ट्र शासन साधारण राजपत्र दिनांक २८/०८/२०१२ अन्वये प्रदान केलेले अधिकार उपयोगात/वापरात आणताना संदर्भाधिन शासन निर्णय / परिपत्रक व मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम-१९४८ मधील तरतुदींचे काटेकोरपणे पालन करावे, या अधिनियमातील तरतुदीं आणि १५ वर्षात जमिन वापराच्या व अन्य बंधनाचा समावेश अटी स्वरूपात परवानगी आदेशात नमुद करावा.

सदर प्रयोजनास्तव जमिन खरेदी करताना परवानगी देण्यापुर्वी जी मार्गदर्शक तत्त्वे विकास आयुक्त (उद्योग) यांचेकडुन अवलंबविले जातात, ती मार्गदर्शक तत्त्वे विकास आयुक्त (उद्योग) यांचेकडुन प्राप्त करुन घेऊन त्या मार्गदर्शक तत्त्वांचे काटेकोरपणे पालन होईल याची मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरी टाईम बोर्ड, मुंबई यांनी दक्षता घ्यावी. याबाबत काही शंका असल्यास विकास आयुक्त (उद्योग) यांचे मार्गदर्शन घ्यावे.

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरी टाईम बोर्ड, मुंबई यांचे कडुन जमिन खरेदी परवानगी अनुषंगाने निर्गमित होणारे आदेश संबंधित महसुली अधिकारी (जिल्हाधिकारी, उपजिल्हाधिकारी, तहसिलदार इत्यादी) यांना विहित नोंदीसाठी वेळेत पोहोचतील याची योग्य ती खबरदारी घ्यावी.

तसेच, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरी टाईम बोर्ड, मुंबई यांनी सदर अधिकारात मान्यता देताना संबंधित जमिन मंजुर प्रयोजनासाठीच, अधिनियमात असलेल्या विहित कालावधीत उपयोगात आणण्याची अट व त्यांना सार्वजनिक हितार्थ आवश्यक वाटतील त्या अन्य अटी नमुद कराव्यात. सदर जमिन खरेदीस मान्यता दिल्यानंतर ती मंजुर प्रयोजनार्थ वापरण्यात येत आहे किंवा कसे याची पाहणी / तपासणी देखील करावी. तपासणी प्रसंगी किंवा अन्य माध्यमाद्वारे शर्तभंग झाला असल्याचे निदर्शनास आल्यास, त्याबाबत सत्वर जिल्हाधिकारी यांना कळवावे.

सदर शासन परिपत्रक शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक “२०१३०१३०१८०४१५७४१९ ” असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सुनिल कोठेकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
- २) मा.मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव/वि.का.अ., मंत्रालाय, मुंबई
- ३) मा.राज्यमंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मुं.-०५
- ५) विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, कोकण भवन, सीबीडी बेलापूर, नवीमुंबई.
- ६) सर्व विभागीय आयुक्त/उपायुक्त (महसूल) विभागीय आयुक्तांचे कार्यालय
- ७) महालेखा परिक्षक (लेखापरिक्षा/लेखाअनुज्ञेयता), नागपूर/मुंबई
- ८) जमाबंदी आयुक्त व संचालक, भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य पुणे
- ९) सर्व जिल्हाधिकारी/अपर जिल्हाधिकारी, कोकण विभाग,
- १०) सर्व निवासी उपजिल्हाधिकारी /उपजिल्हाधिकारी/तहसिलदार
- ११) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, कोकण विभाग
- १२) सह सचिव (ज-१), यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मुंबई-०५
- १३) सर्व सह सचिव/उपसचिव, महसूल व वन विभाग, जा.व्या.केंद्र, मुंबई-०५
- १४) कक्ष अधिकारी (ल-१), महसूल व वन विभाग
- १५) “ज” समूहातील सर्व कार्यासन अधिकारी/अवर सचिव, महसूल व वन विभाग
- १६) निवडनस्ती (ज-१)

"20121221123277519"

२

महाराष्ट्र शासन राजपत्र भाग चार-ब, गुरुवार ते बुधवार,

सप्टेंबर ६-१२, २०१२/भाद्र १५-२१, शके १९३४

महसूल व वन विभाग

जागतिक व्यापार केंद्र, सेंटर वन इमारत, कफ परेड, मुंबई ४०० ००५. दिनांक २८ ऑगस्ट २०१२
अधिसूचना

मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम, १९४८.

क्रमांक टीएनसी-२०१०/२५५०/प्र.क्र. ३७९/ल-९, मुंबई—कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम, १९४८ (१९४८ चा मुंबई ६७) याच्या कलम ६३-एक-अ पोट-कलम (१) च्या पहिल्या परंतुकाद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा व याबाबतीत त्यास समर्थ करणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन याद्वारे, गृह विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-पीआरटी-०५०९/प्र.क्र. २३१/बंदरे-१, दिनांक २० ऑगस्ट २०१० व गृह विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-पीडीई-१०११/प्र.क्र. ३८८/बंदरे-१, दिनांक २९ नोव्हेंबर २०११ अन्वये विहित केलेल्या बंदरे विकास धोरणानुसार, ग्रीनफिल्ड बंदर प्रकल्प, बहुउद्देशीय जेट्टी व कागों टर्मिनल (रो-रो-सर्व्हिस) या “ख-याखु-या औद्योगिक प्रयोजनासाठी वापर म्हणून” दहा हेक्टर्सपेक्षा जास्त असलेल्या शेतजमिनीची खरेदी करण्यासाठी उक्त पहिल्या परंतुकानुसार, ज्याला पूर्व परवानगी देता येईल असा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरी टाईम बोर्ड यास प्राधिकृत करित आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

एस. एस. पाटील,
शासनाचे उप सचिव.

REVENUE AND FOREST DEPARTMENT

World Trade Center, Center One Building, CuffePared, Mumbai 400 005

dated the 28th August 2012

NOTIFICATION

THE BOMBAY TENANCY AND AGRICULTURAL LAND ACT, 1948.

No. TNC-2010/2550/CR-379/L-9.—In exercise of the powers conferred by first proviso to sub-section (1) of section 63-1A of the Bombay Tenancy and Agricultural Lands Act, 1948 (Bom. LXVII of 1948) and all other powers enabling it in this behalf, the Government of Maharashtra hereby authorises the Chief Executive Officer, Maharashtra Meritime Board, who may grant prior permission as per the said first proviso to purchase agricultural land exceeding ten hectares as a *bonafide* industrial use for the purposes of the Greenfield Ports, Multipurpose Jetties and Cargo Terminal (Ro-Ro Service) as per the Ports Development Policy prescribed under the Government Resolution, Home Department No. PRT-0509/CR-231/Ports-1, dated the 20th August 2010 and the Government Resolution, Home Department, No. PDE-1011 C. R. 388/Ports-1, dated the 29th November 2011.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

S. S. PATIL,
Deputy Secretary to Government.

Handwritten signature

"20121221123277519"